

Rottehandlingsplan 2019 - 2022

---

1. Rottehandlingsplan
  - Forord
  - Lovgivning
2. Mål for rottebekæmpelse i Tønder Kommune
3. Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen
4. Særlige indsatsområder
  - 4.1 Tilsynspligtige ejendomme
  - 4.2 Ejendomme i byzone, sommerhusområde og kolonihaver
  - 4.3 Fødevareromsikkerhed
  - 4.4 Kloakker og stikledninger (herunder anvendelsen af kloakblokke og rottespærre)
  - 4.5 Rottespærre
  - 4.6 Havnearealer
  - 4.7 Kommunale genbrugsstationer
  - 4.8 Lossepladser og deponier
  - 4.9 Vildtfodringspladser
  - 4.10 Sikringsordninger
5. Rammer og status for rottebekæmpelse i Tønder Kommune
  - Anmeldelser
  - Budget
6. Planens betydning for min ejendom
  - Er årsagen Kloakken
  - Er årsagen oplag af foder
7. Investeringsoversigt

1. Rottehandlingsplan

Forord

Udbredelsen af rotter skal bekæmpes. Tønder Kommune har revideret rottehandlingsplanen (2017-20), som indeholder kommunens mål for bekæmpelsen af rotter, og de prioriterede mål kommunen har på rottebekæmpelsesområdet. Rottebekæmpelsen er takts finansieret. I den nye handlingsplan kan du se de tiltag som Tønder Kommune, bl.a. i samarbejde med Tønder Forsyning A/S vil gennemføre i løbet af de næste 3 år for at opnå målene.

Lovgivning

Bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (BEK nr. 1723 af 17/12/2017) kræver, at kommunalbestyrelsen foretager en effektiv rottebekæmpelse og vedtager en handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Handlingsplanen skal mindst revideres hvert 3 år, og indeholde følgende områder.

- Overordnede mål for rottebekæmpelse i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen.
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål.

2. Målsætningen for rottebekæmpelsen for 2019-22.

I Tønder Kommune er der på baggrund af punkterne lavet følgende overordnede mål for rottebekæmpelsen i planperioden 2019 - 22, som er en videreførelse af rottehandlingsplanen 2017 - 20.

- En effektiv rottebekæmpelse der på lang sigt medfører at antallet af anmeldelser reduceres.
- At der ydes en hurtig og effektiv service til borgere og erhverv.
- At rottebekæmpelsen i stigende grad udføres som en forebyggende og giftfri bekæmpelse, hvor det er muligt.

3. Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen

For at få succes med rottebekæmpelsen, er der i Tønder Kommune opstillet følgende tiltag som skal sikre, at vi når målene.

I kommunens selvbetjeningsløsning – rotteweb – hvor der løbende laves registrering af rotteforekomst mv. på den enkelte ejendom, skal der løbende foretages stikprøver af konkrete anmeldelser. Dette skal være med til at sikre, at de fastsatte mål og succeskriterier er blevet opfyldt i samarbejde med Kommunens rottebekæmper. Se nedenstående indsatsområder.

- Alle anmeldelser og opfølgningen registreres i Rotteweb.
- Alle anmeldelser om rotter, skal følges op af et hurtigt og effektivt tilsyn inden for 1 uge efter modtagelsen af anmeldelsen, og konstateres der rotter, skal rottebekæmpelsen iværksættes straks. Ved anmeldelse om rotter indendørs i beboelse, på fødevarerivirksomheder og tilsynspligtige ejendomme skal bekæmpelse straks igangsættes.
- Der skal laves bekæmpelse ved første besøg, i de tilfælde hvor ejeren eller en repræsentant for ejerne til stede og der skal igangsættes en udredning af årsagen til rotteforekomsten.
- Konstateres defekte kloaksystemer, ulovlige eller miljømæssigt uacceptable forhold, skal de straks kræves afhjulpet.
- Hurtig udbedring (offentlige kloaksystemer) af defekte kloakker og afløbsinstallationer, Wisetraps til at fange rotter, og opsætningen af rottespærre ved offentlige bygninger, hvor det er hensigtsmæssigt.
- Oplysningskampagner om anmeldelse af rotter.

4. Særlige indsatsområder

I det følgende kapitel beskriver vi de indsatser vi vil gennemføre, for at forbygge og bekæmpe rotter på ejendomme, fødevarerivirksomheder, kloakker mv.

4.1 Tilsynspligtige ejendomme

Alle tilsynspligtige erhvervsjendomme, der har dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker en gang om året i perioden 1. oktober til 1. marts undersøges af kommunens rottebekæmpelse.

Den kommunale rottebekæmper gennemgår sammen med ejer, lejer eller dennes repræsentant ejendommen for at undersøge, om der er af rotter på ejendommen.

Kommunalbestyrelsen kan, hvis det er nødvendigt for at lave en effektiv bekæmpelse stille krav om, at ejer, lejer eller dennes repræsentant er til stede ved de efterfølgende besøg, hvis det vurderes at være nødvendigt for at lave en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Hvis der på ejendommen er uhensigtsmæssige forhold som kan tiltrække rotter (Foderopbevaring mm.) skal ejeren sikre disse mod rotteangreb.

Hvis der ved tilsynet findes tegn på rotteangreb, skal der oprettes en anmeldelse i rotteweb og rottebekæmpelse skal igangsættes med det samme.

Tønder Kommune skal for alle tilsynspligtige ejendomme :

- En gang årligt lave en opdateret liste over de ejendomme som er tilsynspligtige og som skal have et besøg/tilsyn fra vores rottebekæmper.
- Løbende undersøge behovet for at udvide tilsynspligten til andre relevante ejendomme med gentagende rotteproblemer
- Sikre at der bliver lavet grundige tilsyn af de enkelte ejendomme gennem kontrol med vores tilsyn og bekæmpelse.
- gennemføre besigtigelser og eventuel håndhævelse på ejendomme, hvor den kommunale rottebekæmpelse finder dette nødvendigt

4.2 Ejendomme i byzone, sommerhusområde og kolonihaver

I byzoner, sommerhusområder og kolonihaver foretages bekæmpelsen efter anmeldelse. Hvis der er anmeldt eller konstateret rotter indendørs i beboelse, fødevarevirksomheder og lignende, skal bekæmpelse ske uden unødigt ophold, senest næste hverdag. Hvis rotterne er udendørs, skal bekæmperen iværksætte bekæmpelse på adressen (Inkl. Øvrige bygninger) indenfor 8 dage

Der vil i planperioden i høj grad være fokus på at sikre, at der i forbindelse med rottebekæmpelse udføres en forebyggende indsats primært som oplysning og information til borgere, at fristerne for besøg overholdes, og at grundejere sørger for at rottesikre deres ejendom.

4.3 Fødevarevirksomheder

Bekæmpelse af rotter i fødevarevirksomheder indendørs skal foretages umiddelbart efter anmeldelse uden ugrundet ophold. Dette gælder også i weekender og på helligdage Jf. afsnit 3. I fødevarevirksomheder foretages der derudover eftersyn for rotter samtidig med Fødevarestyrelsens normale kontrol af virksomheden. Fødevarestyrelsens tilsynsforpligtelse gælder både fødevarevirksomheder i byzone og landzone.

Kommunen har pligt til at underrette Fødevarestyrelsen om forekomst af rotter på fødevarevirksomheder og Fødevarestyrelsen er ligeledes forpligtiget til at underrette kommunen.

4.4 Kloakker og stikledninger (herunder anvendelsen af kloakblokke og rottespærre)

Tønder forsyning igangsætter rottebekæmpelse i områder efter anmeldelse fra borgere eller virksomheder, der har et rotteproblem.

Ansvar for de private stikledninger ligger hos grundejer. Ved brud på en stikledning er det således grundejers ansvar at få det repareret. Hvis ejer ikke frivilligt igangsætter de nødvendige undersøgelser og reparationer, så har kommunen mulighed for at påbyde grundejer at gøre dette, samt i sidste ende at lade det udføre for grundejers egen regning.

Som det fremgår af succeskriterierne, så er der netop fokus på, at der sættes hurtigt ind ved de ejendomme, hvor ejer ikke frivilligt igangsætter rottesikring af stikledningen.

I planperioden blive set nærmere på, om der er nogen områder i kommunen der er særlig ramt af rotter og om der i givet fald skal foretages særlig rottebekæmpelse i disse områder.

Ved nybyggeri og ved byggemodning af offentlige ejendomme, skal der som minimum etableres rottespæringer, som forbyggende foranstaltninger i kloaknettet.

4.5 Rottespærre

Der er i rottebekendtgørelsen fastsat krav om, at kommunen som grundejer, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt, skal opsætte rottespærrer på kloakledninger, der fører ind til eksisterende kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner. Der er således pt. Opsat 125 rottespærrer i skel ind til skoler, plejehjem og daginstitutioner. De rottespærrer, der er sat i skel, er stationære og flyttes ikke.

4.6 Havnearealer

Der er en havn i Havneby på Rønmø i Tønder kommune. Havnen har en mindre lystbådehavn og en fiskerihavn. Rottebekæmpelse på havnearealerne foretages efter anmeldelse og der er ikke planlagt en særlig indsats i disse områder. Såfremt der i planperioden noteres et større problem med rotter på havearealerne, vil der blive set nærmere på om der skal igangsættes en særlig indsats.

4.7 Kommunale genbrugsstationer

Tønder kommune har 5 kommunale genbrugsstationer. Rottebekæmpelse på genbrugsstationerne foretages løbende. Såfremt der i planperioden noteres et større problem med rotter på genbrugsstationerne, vil der blive set nærmere på om der skal igangsættes en særlig indsats.

4.8 Lossepladser, deponier og renseanlæg

Der findes ét deponi - Tønder Deponi - tidligere Vester Gammelby Losseplads. Det vurderes dog, at der ikke er særlig risiko i forhold til rottetilhold. Ud over lossepladsen er der i kommunen en del renseanlæg hvor der løbende laves rottebekæmpelse. Det er dog planen er bekæmpelsen på jordoverfladen i fremtiden skal foregå ved brugen af mekaniske fælder for derved at reducerer brugen af gift. Tønder forsyning vil lave nogle forsøg for at undersøge om det er muligt.

4.9 Vildtfodringspladser

Tønder Kommune har ikke overblik over, hvor mange vildtfodringspladser der findes på/i private og offentlige arealer/skove. Rottebekæmpelse foretages efter anmeldelse og der er ikke planlagt en særlig indsats på dette område. Såfremt der i planperioden noteres et større problem med rotter på vildtfodringspladser, vil der blive set nærmere på om der skal igangsættes en særlig indsats.

4.10 Sikringsordninger

En sikringsordning er ifølge rottebekendtgørelsen "en aftale mellem en autoriseret person og en grundejer eller lejer, der omfatter en bygningsgennemgang, der eventuelt suppleres med opstilling af foderstationer eller lignende". Når der er tegnet en sikringsordning på ejendommen, er den autoriserede person (virksomhed) forpligtiget til at foretage en effektiv bekæmpelse af rotter på ejendommen. Det vil sige, at kommunen ikke skal foretage rottebekæmpelse på ejendomme der har en sikringsordning.

Særligt tiltag: Kontrol af sikringsordninger - ved indgåelse af sikringsordninger er det vigtigt, at der netop foretages den lovpligtige bygningsgennemgang og at der udføres rottebekæmpelse i henhold til rottebekendtgørelsen og vejledningen, herunder resistensstrategien. Der vil derfor i planperioden blive set nærmere på, om der er behov for en nærmere gennemgang af de sikringsordninger der er i kommunen og hvordan der føres rottebekæmpelse på de pågældende ejendomme. Herunder eventuel rekvirering af bygningsgennemgange og kontrol af om resistensstrategien følges.

Konstaterer rottebekæmperen defekte kloaksystemer, ulovlige eller miljømæssigt uacceptable forhold, skal han straks kræves disse udskiftes. Efterkommer grundejeren ikke rotte-

bekæmperens mundtlige påbud, underrettes kommunen, som herefter har mulighed for at meddele en indskærpelse eller udstede et skriftligt påbud.

Er der tegn på kloakfejl i den offentlige kloak, kontakter rottebekæmperen Tønder Forsyning, og beder dem udbedre fejlen hurtigst muligt.

5 Rammer og status for rottebekæmpelse i Tønder Kommune

Rottebekæmpelsen i Tønder Kommune var i 2015 i offentligt udbud og blev 1. januar i 2016 overtaget af Kiratin A/S. Kontrakten er gældende til og med 2019, med efterfølgende tillæg. Bekæmpelsesfirmaet udfører tilsynsbesøg og bekæmpelse på alle de tilsynspligtige ejendomme, og på de ejendomme, hvor der er modtaget en anmeldelse om rotter.

Det er muligt for borgerne selv at anmelde rotter, direkte i RotteWeb via kommunens hjemmeside www.toender.dk eller via www.borger.dk.

Kommunen og rottebekæmperen har altid fuld dokumentation for det udførte arbejde og anmeldelser om rotter. Det giver kommunen et opdateret overblik over, hvad status er på en given anmeldelse, og rottebekæmperen vil altid kunne se nye anmeldelser samt blive mindet om opfølgning på besøg på tidligere anmeldelser. Formålet er også, at alle anmeldelser registreres i ét system, så de kan danne grundlag for analyser. Samtidig sikres det, at både kommune og rottebekæmperen har adgang til den samme, opdaterede information om hver enkelt anmeldelse.

Rottebekæmperen har faste responstider og tidsfrister for tilsynsbesøg og rottebekæmpelse. Ud over den offentlige bekæmpelse og andre autoriserede rottebekæmper firmaer er der i den nye bekendtgørelse åbnet op for at bekæmpelsen af rotter kan udføres af ejeren af en erhvervsvirksomhed/bekæmpelsesfirmaer.

R1-autorisation (Den nuværende)

Autorisationen (R1) er beregnet til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter, samt etablering af sikringsordning, i overensstemmelse med de af Miljøstyrelsen udarbejdede retningslinjer om forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Tønder Kommune fører løbende tilsyn med R1-autorisationerne.

R2-autorisation (Ny mulighed)

Autorisationen (R2 – fås ved kursus) og giver adgang til at foretage bekæmpelse af rotter på egen erhvervsjendom (Det er kun ejeren selv der kan få en R2-autorisation og må lave bekæmpelsen).

R2-autorisationen giver mulighed for at bruge visse kemiske bekæmpelsesmidler (Svage Gifte end ved R1-autorisation) godkendt hertil i bekæmpelsesmiddelsbekendtgørelsen samt ud fra kommunens handlingsplan. Tønder Kommune fører løbende tilsyn med R2-autorisationerne.

Ved bekæmpelse af rotter, er den R2-autoriserede person ansvarlig for senest én måned efter sagens afslutning, at indberette de i bilag 6 i rottebekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, anførte punkter til Tønder kommune.

Anmeldelser

Antal anmeldelser, problemtyper og årsager

Rotteanmeldelser modtages primært via hjemmesiden, eller ved telefonisk henvendelse til rottebekæmper eller Tønder Kommune. I tabel 1 er vist antallet af anmeldelser ud fra postnummer i Tønder kommune og i graf 1 er det antal totale anmeldelser vist.

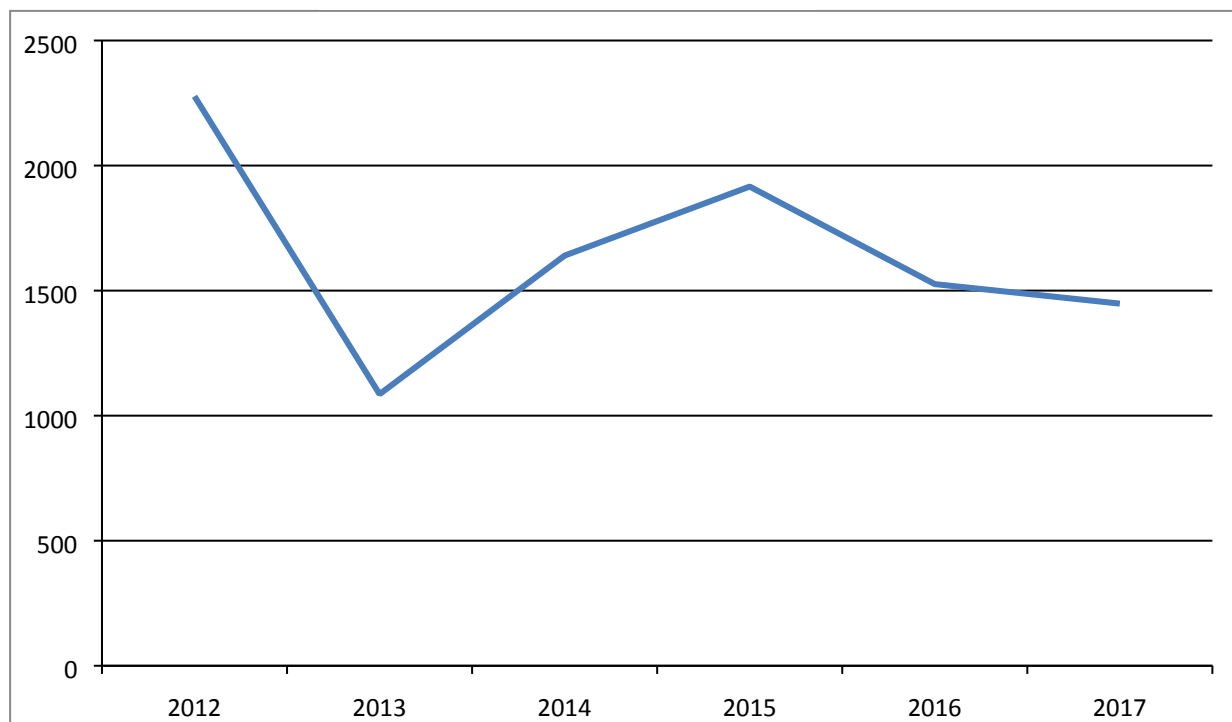
Antal anmeldelser i Rotteweb

	2014	2015	2016	2017
Løgumkloster	279	306	257	266
Bredebro	166	210	122	177
Tønder	370	510	454	359
Højer	98	118	105	104
Toftlund	248	238	167	155
Agerskov	69	92	81	52
Branderup	34	42	39	42
Bevtoft	28	30	21	16
Skærbæk	341	342	243	230
Rømø	7	28	37	44

Tabel 1.

Tabellen viser hvor i kommunen anmeldelserne i rotteweb er registreret ud fra postnummeret.

Antal rotteanmeldelser

Graf 1: Udviklingen i rotteanmeldelser 2012-2017

2013 er skønnet. Årsagen er at data gik tabt hos rottebekæmperen.

Antallet af rotteanmeldelser har været svingende i løbet af de sidste 5 år, men med en stigende tendens over årene.

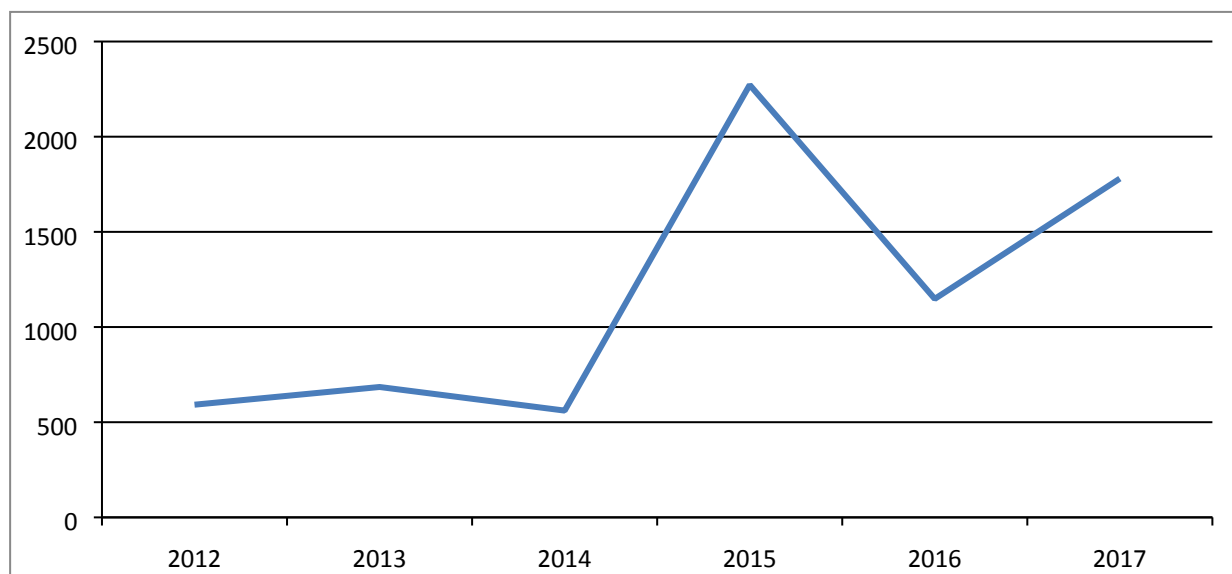
Det indikerer at der er behov for at yde en indsats for at knække kurven yderligere i 2017, og for at nedbringe antallet af rotteanmeldelser. Daginstitutioner, skoler, plejehjem har fået

opsat rottespærre og det forventes at alle offentlige bygninger er sikret inden udgangen af 2017. (I alt er der nu opsat 125 rotte spæringer)

Budget

Udgifter til den kommunale rottebekæmpelse dækkes af et gebyr. Gebyret opkræves for samtlige faste ejendomme (såvel bebyggede som ubebyggede grunde) i kommunen, som en andel af ejendomsværdien.

Omkostninger i tusinde kroner

Graf 2: Udviklingen i udgifter til den kommunale rottebekæmpelse 2012-2017

NB: Stigningen i udgifterne i 2017 skydes kampagnebesøg (706.000 i 2017 mod 2.500 i 2016)

6. Planens betydning for min ejendom

Hvis du opdager at du har rotter på din ejendom, skal du anmelde det til kommunen. Det kan ske via Tønder Kommunes hjemmeside www.toender.dk, via telefon eller på www.borger.dk.

Rottebekæmperen får direkte besked om anmeldelsen, og tager derefter kontakt til anmelder, og der aftales et tilsyn på ejendommen. Hvis der er rotter påbegyndes bekæmpelsen, men samtidig undersøges hvad årsagen er, til at der er kommet rotter på ejendommen, hvor rottebekæmperen går i dialog med husejeren om at løse problemet.

- **Er årsagen kloakken:**

- Forsyningen kontaktes og det aftales om det, som en service er hensigtsmæssigt at sætte en spærre i det offentlige kloaksystem, for at begrænse rotteangrebet hos private husejere indtil årsagen er fundet.
- Fejlen skal udbedres i løbet af kort tid (4-6 uger) uanset om det er private kloakrør eller forsyningens kloakrør, der er årsag til rotteangrebet
- Private oplyses af rottebekæmper om, hvilke forhold der skal udbedres (henstilling). Ved manglende udførelse af fornødne foranstaltninger efter 4-6 uger varsles grundejeren påbud om at udbedre skaderne af Tønder Kommune
- Kloakmestererklæring skal indsendes som dokumentation

- Er årsagen oplag af foder eller affald:
  - Private oplyses af rottebekæmper om, hvilke forhold der skal udbedres (henstilling). Ved manglende udførelse af fornødne foranstaltninger efter 4-6 uger varslers grundejeren påbud
  - Der foretages op følgende tilsyn på ejendommen, enten af rottebekæmper eller medarbejder fra kommunen, for at klarlægge om forholdene vedr. oplag af foder og affald er bragt i orden.

7 Investeringsoversigt

Opgave / handling / investering	2017	2018	2019	2020
Indkøb af intelligente fælder og forsøg med forskellige leverandørs løsninger - Tønder Forsyning	0	75.000	75.000	0